

ภาวะผู้นำเหนือผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครูในสหวิทยาเขตนครสวรรค์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุพรรณบุรี

กฤษณา วิรุฬห์พจน์¹ และ คึกฤทธิ์ ศิลาลัย²

¹ นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง baifern_ab@hotmail.com

² ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร., อาจารย์, คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง khukrit@ru.ac.th

The superleadership of school administrators based on opinions of teachers in Naresuan under the educational service area office Suphanburi

Kritsana Wirunpot¹, Khukrit Silalaiy²

¹ Master's degree student (Educational Administration), Faculty of Education, Ramkhamhaeng University, baifern_ab@hotmail.com

² Assistant Professor Ph.D., Lecturer Faculty of Education, Ramkhamhaeng University khukrit@ru.ac.th

Article Info

Article Type: Research article

Article History:

Received: June 20, 2023

Revised: July 3, 2023

Accepted: July 3, 2023

คำสำคัญ

ผู้บริหารสถานศึกษา, ภาวะผู้นำ, ภาวะผู้นำเหนือผู้นำ

Keywords:

school administrators, leadership, superleadership

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบภาวะผู้นำเหนือผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครูในสหวิทยาเขตนครสวรรค์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุพรรณบุรี จำแนกตามวุฒิการศึกษา ประสบการณ์ทำงาน และขนาดสถานศึกษา กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ครูในสหวิทยาเขตนครสวรรค์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุพรรณบุรี ปีการศึกษา 2565 จำนวน 248 คน เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา คือ แบบสอบถามเกี่ยวกับภาวะผู้นำเหนือผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครูในสหวิทยาเขตนครสวรรค์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุพรรณบุรี จำนวน 52 ข้อ มีความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.990 สถิติที่ใช้ในการวิจัย คือ ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ค่าร้อยละ การทดสอบค่าที (t-test) การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One-way ANOVA) และการเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยเป็นรายคู่ด้วยวิธีการของเชฟเฟ (Scheffe's method) ผลการศึกษาพบว่า 1) ภาวะผู้นำเหนือผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครูในสหวิทยาเขตนครสวรรค์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุพรรณบุรี โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก 2) ครูในสหวิทยาเขตนครสวรรค์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุพรรณบุรี จำแนกตามวุฒิการศึกษา ประสบการณ์ทำงาน และขนาดสถานศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำเหนือผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวมและรายด้านแตกต่างกัน

Abstract

This research aims to study and compare the superleadership of school administrators based on opinions of teachers in Naresuan under the educational service area office of Suphanburi. Classifications are by, educational level, work experience, and school size. The sample consists of 248 teachers in Naresuan under the educational service area office of Suphanburi in the academic year 2022. The research instrument is a questionnaire of 52 questions, the reliability level is 0.99 The data is analyzed in terms of Mean and Standard Deviation, Percentage, t-test technique, the one-way analysis of variance technique (One-Way ANOVA), and comparison the difference of average paired scores of Scheffe's method. Findings are as follows: 1) The superleadership of school administrators based on opinions of teachers in Naresuan under the educational service area office of Suphanburi. Overall, each of the dimensions were at high levels. 2) The opinions of teachers in Naresuan under the educational service area office of Suphanburi, classified by educational level, work experience, and school size have opinions on the superleadership of school administrators. Overall, each of the results from the classifications are different.

1. ที่มาและความสำคัญ

การจัดการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ.2553 กระจายอำนาจในการบริหารจัดการ และเปิดโอกาสให้ภาคส่วนต่าง ๆ เข้ามามีบทบาทในการจัดการศึกษาทั้งเอกชน องค์กรวิชาชีพ บุคคลต่างประเทศ มาตรา 4 ระบุว่า “การศึกษา หมายความว่า กระบวนการเรียนรู้เพื่อความจริงของงามของ บุคคลและสังคมโดยการถ่ายทอดความรู้ การฝึก การอบรม การสืบสานทางวัฒนธรรม การสร้างสรรค์จรรโลง ความก้าวหน้าทาง วิชาการ การสร้างองค์ความรู้อันเกิดจากการจัดสภาพแวดล้อมสังคมการเรียนรู้และปัจจัยเกื้อหนุนให้บุคคลเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง ตลอดชีวิต” (พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ, 2542)

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามีอำนาจหน้าที่ในการจัดทำนโยบาย แผนพัฒนา และมาตรฐานการศึกษาให้สอดคล้องกับ นโยบายมาตรฐานการศึกษา แผนการศึกษา แผนพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุพรรณบุรี จึงได้จัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2565 ให้สอดคล้องกับกรอบยุทธศาสตร์ชาติระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2561-2580) แผนพัฒนาเศรษฐกิจสังคมแห่งชาติฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560-2564) นโยบายความมั่นคงแห่งชาติ นโยบายรัฐบาล นโยบายของ กระทรวงศึกษาธิการ และสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อให้เป็นกรอบแนวทางในการปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพแก่ผู้บริหาร และครู รู้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยี มีสมรรถนะ ความรู้ ความเชี่ยวชาญทั้งด้านวิชาการ วิชาชีพพหุวิทยาการ และมีจิตวิญญาณความเป็นครู (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุพรรณบุรี, 2565, น.ก)

ทั้งนี้ผู้นำหรือผู้บริหารถือเป็นบุคคลที่มีความสำคัญในการนำองค์กรไปในทิศทางที่เหมาะสม ก้าวสู่ความสำเร็จตาม เป้าหมาย ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษา คือ ผู้ที่มีบทบาทที่สำคัญที่สุดในการบริหารงานในสถานศึกษาในฐานะเป็นผู้นำ ผู้กำกับดูแล ต้องมีวิสัยทัศน์ คุณธรรม จริยธรรม ความคิดวิจารณ์ญาณ และความคิดสร้างสรรค์ เพื่อให้การปฏิบัติงานสามารถดำเนินงานด้าน การศึกษาบรรลุตามเป้าหมายของสถานศึกษาเป็นผู้ชำนาญการทางการเปลี่ยนแปลงรวมทั้งการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพ (ชุดิมา พร เชาวนไฉ, 2562, น.13) การบริหารงานที่จะประสบความสำเร็จได้นั้น ผู้บริหารต้องใช้ทั้งศาสตร์และศิลป์ในการสร้างปฏิสัมพันธ์ กับบุคคลในระดับต่าง ๆ ต้องมีภาวะผู้นำโดยการปลุกดันให้ผู้อื่นเห็นพร้อมด้วยความเต็มใจ และมีส่วนร่วมในการขับเคลื่อนสิ่งต่าง ๆ ให้สำเร็จเป็นไปตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล เกิดสัมพันธภาพที่ดีต่อผู้ทำงานร่วมกัน ผู้บริหาร จะต้องมีความรู้ลักษณะภาวะผู้นำที่แตกต่างและสามารถสร้างผู้นำให้เกิดขึ้นในสถานศึกษาได้ ซึ่งการมีภาวะผู้นำในการนำตนเอง และ นำคนอื่นจนสร้างผู้นำให้เกิดขึ้นในองค์กรได้นั้น เรียกว่า ภาวะผู้นำเหนือผู้นำ การที่ผู้บริหารสถานศึกษาจะบริหารงานให้ประสบความสำเร็จนั้น ควรใช้พฤติกรรมภาวะผู้นำเหนือผู้นำในการบริหารงานตามแนวคิดของแมนซ์และซิมส์ (Manz & Sims, 1991, น. 33) โดยมีองค์ประกอบของภาวะผู้นำเหนือผู้นำ (SuperLeadership) 7 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการทำให้บุคลากรเป็นผู้นำตนเอง 2) ด้านการแสดงเป็นแบบฉบับให้บุคลากรเป็นผู้นำตนเอง 3) ด้านการกระตุ้นให้บุคลากรตั้งเป้าหมายด้วยตนเอง 4) ด้านการสร้าง รูปแบบความคิดเชิงบวก 5) ด้านการอำนวยความสะดวกให้เกิดภาวะผู้นำตนเอง โดยการให้รางวัลและตำหนิอย่างสร้างสรรค์ 6) ด้านการสนับสนุนให้เกิดภาวะผู้นำตนเองโดยการสร้างทีมงาน และ 7) ด้านการอำนวยความสะดวกให้เกิดวัฒนธรรมของผู้นำตนเอง ซึ่งแนวคิดการบริหารจัดการโดยที่ผู้นำใช้ภาวะผู้นำเหนือผู้นำนั้น จะช่วยให้คนในองค์กรมีโอกาสได้แสดงบทบาทอย่างเต็มที่และมีความภาคภูมิใจในตนเอง ทำให้มีพลังในการทำงานที่ได้รับมอบหมายอย่างเต็มความสามารถ เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลที่ดี ต่อสถานศึกษาบรรลุตามเป้าหมาย

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุพรรณบุรี มีสถานศึกษาในสังกัดจำนวน 32 แห่ง โดยแบ่งเป็น 4 สหวิทยาเขต ได้แก่ สหวิทยาเขตพุทไธสง สหวิทยาเขตสุพรรณกลียา สหวิทยาเขตทวารวดี และสหวิทยาเขตนครสวรรค์ วิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยดำเนินการ วิจัยภายในสถานศึกษาสังกัดสหวิทยาเขตนครสวรรค์ ซึ่งมีจำนวน 8 แห่งด้วยกัน โดยแบ่งเป็นสถานศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ จำนวน 2 แห่ง ขนาดใหญ่ จำนวน 2 แห่ง ขนาดกลาง จำนวน 2 แห่ง และขนาดเล็ก จำนวน 2 แห่ง จากความแตกต่างของขนาดสถานศึกษา การบริหารสถานศึกษาตามบริบทของสถานศึกษาที่มีความแตกต่างกัน ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาจึงมีความสำคัญ โดยเฉพาะการใช้ภาวะผู้นำในการบริหารงานทุกฝ่ายของผู้บริหารสถานศึกษา เมื่อมีบริบทด้านขนาดสถานศึกษา และความพร้อม ด้านอื่น ๆ ของสถานศึกษามาเป็นปัจจัยเกี่ยวข้องย่อมมีวิธีในการบริหารแตกต่างกันไป ทั้งนี้หากครูที่ทำหน้าที่ในสถานศึกษาเห็น บทบาทและตัวอย่างจากผู้บริหารที่ดีแล้วนั้น ย่อมสะท้อนผลของการบริหารตลอดจนภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาได้ ซึ่ง

ภาวะผู้นำเหนือผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา คือสิ่งที่ผู้บริหารสถานศึกษานั้นสามารถแสดงเป็นแบบฉบับหรือแบบอย่างให้ครูนำไปเป็นแบบในการเป็นผู้นำตนเอง ส่งเสริมให้ครูปฏิบัติหน้าที่เต็มความสามารถ ตามหน้าที่ที่รับผิดชอบก่อให้เกิดการพัฒนาศักยภาพในเชิงบวก และส่งผลให้สถานศึกษาสามารถขับเคลื่อนไปได้อย่างเต็มประสิทธิภาพ

จากเหตุผลที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยตระหนักว่าครูที่มีวุฒิการศึกษา ประสบการณ์ทำงาน และปฏิบัติงานในขนาดสถานศึกษาที่แตกต่างกัน ไม่ว่าจะเป็นด้านจำนวนนักเรียน จำนวนครู รวมทั้งทรัพยากรอื่น ๆ ย่อมมีการรับรู้หรือความคิดเห็นต่อสิ่งต่าง ๆ แตกต่างกัน ดังนั้นผู้วิจัยจึงมีความคิดเห็นว่าสิ่งที่กล่าวมาข้างต้นจะส่งผลโดยตรงต่อการรับรู้หรือความคิดเห็นของครูที่มีต่อภาวะผู้นำเหนือผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในสหวิทยาเขตนครสวรรค์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุพรรณบุรี อีกทั้งยังเป็นข้อมูล แนวทางในการวางแผนปรับปรุง พัฒนา ส่งเสริมสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา และผู้ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาประเพณีและปฏิบัติตนให้เหมาะสมกับบทบาท และสอดคล้องกับ นโยบายของหน่วยงาน ในการพัฒนาตนเองให้มีภาวะผู้นำเหนือผู้นำอันจะทำให้เป็นที่ยอมรับของผู้ใต้บังคับบัญชา และบริหารงานให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลยิ่งขึ้นต่อไป

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

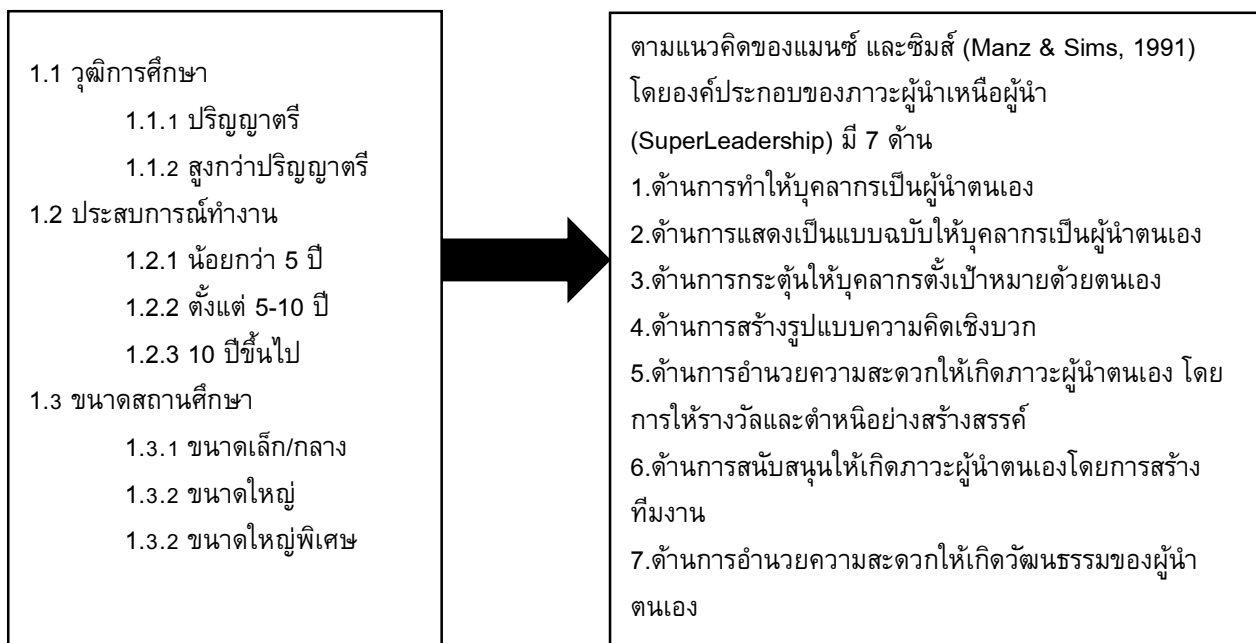
2.1 เพื่อศึกษาภาวะผู้นำเหนือผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครูในสหวิทยาเขตนครสวรรค์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุพรรณบุรี

2.2 เพื่อเปรียบเทียบภาวะผู้นำเหนือผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครูในสหวิทยาเขตนครสวรรค์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุพรรณบุรี โดยจำแนกตาม วุฒิการศึกษา ประสบการณ์ทำงาน และขนาดสถานศึกษา

3. กรอบแนวคิดการวิจัย

ตัวแปรต้น

ตัวแปรตาม

4. การทบทวนวรรณกรรม

ความหมายของผู้บริหารสถานศึกษา

สายใจ ชูฤทธิ์ (2561, น.94) กล่าวว่า ผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง บุคลากรวิชาชีพที่จะนำสถานศึกษาให้บรรลุความสำเร็จตามภารกิจและบทบาทหน้าที่ โดยใช้ทั้งศาสตร์และศิลป์ในการปฏิบัติงานให้มีประสิทธิภาพสูงสุด โดยได้รับมอบหมายให้กำกับดูแลการดำเนินงานของสถานศึกษา มีความสามารถในการจูงใจคนให้ปฏิบัติงาน เพื่อให้งานขององค์กรบรรลุเป้าหมายของสถานศึกษา ตามแผนและนโยบายที่วางไว้

สุริกันต์ บริเอก (2564, น.27) กล่าวว่า คือบุคคลที่มีบทบาทสำคัญที่สุดในการบริหารจัดการของสถานศึกษา ซึ่งการดำเนินงานต่าง ๆ ให้มีประสิทธิภาพนั้น ขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายประการ ผู้บริหารสถานศึกษาจำเป็นต้องมีความรู้ ความเข้าใจมีทักษะการบริหาร สามารถตัดสินใจสั่งการ เพื่อให้เกิดประโยชน์ มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลตามความมุ่งหมายและวัตถุประสงค์ของสถานศึกษาที่กำหนดไว้

ธิดารัตน์ เอี่ยมเชียม (2563, น.15) กล่าวว่า ผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง บุคลากรที่รับผิดชอบหรือมอบหมายให้กำกับดูแลการดำเนินงานของสถานศึกษา มีความสามารถในการจูงใจคนให้ปฏิบัติงาน เพื่อให้งานขององค์กรบรรลุเป้าหมายของสถานศึกษา ตามแผนและนโยบายที่วางไว้

จากความหมายของผู้บริหารสถานศึกษาข้างต้น ผู้วิจัยสรุปได้ว่า ผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง บุคคลที่รับผิดชอบบริหารสถานศึกษา เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุดแก่องค์กรโดยใช้หลักการทั้งศาสตร์และศิลป์ในการบริหาร กำกับติดตาม ประสานงาน สร้างแรงจูงใจให้แก่ครู

ความหมายของภาวะผู้นำ

Tead (1935 อ้างอิงถึงใน ศรสวรรค์ บุญณกรณ์ชัย, 2561, น.8) กล่าวว่า ภาวะผู้นำ เป็นพฤติกรรมการนำของผู้นำที่ทำให้เกิดการปฏิบัติการที่สร้างความเคลื่อนไหวให้เกิดขึ้นในองค์กรตามทิศทางที่กำหนดไว้ ภาวะผู้นำจึงเป็นศิลปะในการทำให้เกิดอิทธิพลในการจูงใจผู้อื่นให้ร่วมปฏิบัติงานเพื่อให้สำเร็จตามความมุ่งหมาย

ยุกส์ (Yuki 2001, น.22 อ้างอิงถึงในกฤติยา มามีชัย, 2562, น.16) ได้กล่าวว่า ภาวะผู้นำ หมายถึง พฤติกรรมส่วนตัวของบุคคลคนที่มีอิทธิพลต่อผู้ตามในรูปแบบกระบวนการเพื่อลดความยุ่งยากของภารกิจในกลุ่มให้บรรลุเป้าหมายร่วมกัน

เทพรัตน์ ศรีคราม (2562, น.19) กล่าวว่า ภาวะผู้นำ หมายถึง กระบวนการผลักดันให้ผู้อื่นเห็นพร้อมในการทำกิจกรรมต่าง ๆ ด้วยความเต็มใจ และมีส่วนร่วมในการขับเคลื่อนสิ่งต่าง ๆ ให้สำเร็จเป็นไปตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ ได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล เกิดสัมพันธภาพที่ดีต่อผู้ทำงานร่วมกัน

จากความหมายของภาวะผู้นำข้างต้น ผู้วิจัยสรุปได้ว่า ภาวะผู้นำ หมายถึง พฤติกรรมของบุคคลที่ทำให้เกิดการขับเคลื่อนขององค์กรไปในทิศทางเดียวกันตามเป้าหมาย และวัตถุประสงค์ ก่อให้เกิดเป็นอิทธิพลในการชักจูงใจผู้ร่วมงานให้ปฏิบัติตามส่งผลต่อประสิทธิภาพและประสิทธิผลที่ดีต่อองค์กร

ภาวะผู้นำเหนือผู้นำตามแนวคิดของแมนซ์ และซิมส์

Manz and Sims (1991, น.23) กล่าวถึง ภาวะผู้นำเหนือผู้นำ หรือ SuperLeader ว่าเป็นการนำผู้ติดตามให้ค้นพบศักยภาพที่มีอยู่ในตัวเอง สามารถชักจูงผู้อื่นให้กลายเป็นผู้นำตนเองที่มีประสิทธิภาพของความเป็นผู้นำได้น่าเสนอไว้ 7 ด้าน ดังนี้

1. ด้านการทำให้บุคลากรเป็นผู้นำตนเอง หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษามีพฤติกรรมเริ่มจากการฝึกการเป็นผู้นำตนเองก่อน ถ้าต้องการนำใครบางคนขึ้นตอนแรกที่สำคัญคือการนำตัวเอง ทำให้ครูเป็นผู้นำตนเองโดยส่งเสริมให้มีพฤติกรรมแสดงออกที่เหมาะสม ปรับเปลี่ยนพฤติกรรมปฏิบัติงานในทางที่เหมาะสม มีการวางแผนในการปฏิบัติงาน มีส่วนร่วมในการกำหนดวิสัยทัศน์ของสถานศึกษา แสดงออกถึงพฤติกรรมของภาวะผู้นำ

2. ด้านการแสดงผลเป็นแบบฉบับให้บุคลากรเป็นผู้นำตนเอง หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษามีพฤติกรรมในการแสดงผลเป็นแบบฉบับให้ครูในการเป็นผู้นำตนเอง หรือผู้บริหารสถานศึกษาเป็นต้นแบบที่ดีให้แก่ครูด้วยการส่งเสริมให้เกิดการแสดงออกในการปฏิบัติที่ดีงามทั้งกายและใจ คำนึงถึงส่วนรวมเป็นหลัก มีความเสียสละ และความคิดสร้างสรรค์ในการปฏิบัติงาน

3. ด้านการกระตุ้นให้บุคลากรตั้งเป้าหมายด้วยตนเอง หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษามีพฤติกรรมในการกระตุ้นให้ครูตั้งเป้าหมายด้วยตนเอง โดยแสดงออกด้วยการกระตุ้น สนับสนุน ส่งเสริม และช่วยเหลือให้ครูเกิดความตระหนักต่อเป้าหมายของสถานศึกษา ปรับปรุงผลการดำเนินงานของครูผ่านการพัฒนาศักยภาพในการเป็นผู้นำตนเอง ซึ่งการตั้งเป้าหมายเป็นพฤติกรรมการเรียนรู้ที่สามารถพัฒนาได้ การตั้งเป้าหมายที่ท้าทายเฉพาะเจาะจงสำหรับตัวเองจะเป็นการพัฒนาศักยภาพในการเป็นผู้นำตนเอง

4. ด้านการสร้างรูปแบบความคิดเชิงบวก หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษามีพฤติกรรมในการสร้างรูปแบบความคิดเชิงบวกที่แสดงออกถึงความคิดเชิงบวกในการเป็นต้นแบบให้แก่ครูในรูปแบบการชี้แนะ การกระตุ้นความภาคภูมิใจ และการสร้างความเชื่อมั่นในตนเองให้แก่ครู โดยมีหลักการและทฤษฎีในการปฏิบัติงานเพื่อนำไปสู่ความสำเร็จตามเป้าหมายของสถานศึกษา

5. ด้านการอำนวยความสะดวกให้เกิดภาวะผู้นำตนเอง โดยการให้รางวัลและตำหนิอย่างสร้างสรรค์ หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษามีพฤติกรรมในการอำนวยความสะดวกให้แก่ครูให้เกิดภาวะผู้นำตนเองโดยการให้รางวัลและตำหนิอย่างสร้างสรรค์ เป็นผู้มีความคิดในการติชมอย่างสร้างสรรค์ สนับสนุนและส่งเสริมการพัฒนาครูให้เกิดการเปลี่ยนแปลงไปสู่ความเชื่อมั่นในตนเอง การตำหนิและติชมเป็นองค์ประกอบที่จำเป็นในบางครั้ง ซึ่งการใช้คำตำหนินั้นอาจทำให้ครูที่อยู่ในการเปลี่ยนแปลงไปสู่การเป็นผู้นำตนเองท้อแท้มาก ผู้บริหารสถานศึกษาควรมุ่งเน้นไปที่การปรับตนเองต่อความผิดพลาดให้เป็นโอกาสในการเรียนรู้ การให้การยอมรับในเชิงบวกต่อบุคคล

6. ด้านการสนับสนุนให้เกิดภาวะผู้นำตนเองโดยการสร้างทีมงาน หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษามีพฤติกรรมในการสนับสนุนและส่งเสริมให้ครูให้เกิดภาวะผู้นำตนเองโดยการสร้างทีมงาน รวมทั้งกระตุ้นให้ครูมีการพัฒนาและสร้างทีมงานที่สามารถปฏิบัติงานได้อย่างดี มีการร่วมมือประสานงานร่วมกันระหว่างผู้ร่วมงาน นั่นคือปัจจัยสำคัญที่ทำให้ทีมงานมีประสิทธิภาพ สามารถผลักดันการทำงานไปในทิศทางเดียวกัน ครูทุกคนจะต้องมีส่วนร่วมความรู้สึกในการเป็นเจ้าของร่วมกัน ซึ่งเป็นหัวใจสำคัญของการพัฒนาสถานศึกษา

7. ด้านการอำนวยความสะดวกให้เกิดวัฒนธรรมของผู้นำตนเอง หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษามีพฤติกรรมในการอำนวยความสะดวกให้แก่ครูให้เกิดวัฒนธรรมของผู้นำตนเอง โดยการสร้างแรงจูงใจ การให้กำลังใจ และการจัดสภาพแวดล้อมที่ช่วยอำนวยความสะดวกในการปฏิบัติงาน ส่งเสริม สนับสนุน และเสริมสร้างความเป็นผู้นำตนเองให้แก่ครู กระตุ้นให้ครูสร้างความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน ปฏิบัติตามกฎระเบียบวินัย ประเพณี ความเชื่อ ค่านิยมที่ดีงามเพื่อสร้างศักยภาพ และวัฒนธรรมที่ดีในการเป็นผู้นำของครู

สรุปได้ว่า ภาวะผู้นำเหนือผู้นำ คือ พฤติกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาในการสนับสนุนและส่งเสริมให้ครูให้เกิดภาวะผู้นำตนเอง ให้เกิดการขับเคลื่อนขององค์กรไปในทิศทางเดียวกันตามเป้าหมาย และวัตถุประสงค์ ก่อให้เกิดเป็นอิทธิพลในการชักจูงใจผู้ร่วมงานให้ปฏิบัติตาม ส่งผลต่อประสิทธิภาพและประสิทธิผลที่ดีต่อองค์กร

5. วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่องภาวะผู้นำเหนือผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครูในสหวิทยาเขตนครสวรรค์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุพรรณบุรี ใช้วิธีวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) โดยมีการดำเนินการดังนี้

5.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้างนี้ ได้แก่ ครูในสหวิทยาเขตนครสวรรค์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุพรรณบุรี ปีการศึกษา 2565 จำนวน 738 คน จากสถานศึกษาทั้งหมด 8 แห่ง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้างนี้ ได้แก่ ครูในสหวิทยาเขตนครสวรรค์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุพรรณบุรี ปีการศึกษา 2565 จำนวน 248 คน จากสถานศึกษาทั้งหมด 8 แห่ง โดยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง จากการเปิดตาราง

ของโคเฮน (Cohen, Manion, & Morrison, 2018) ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05 และใช้การสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน (Multi-stage Random Sampling) ดังนี้

ขั้นที่ 1 แบ่งขนาดของสถานศึกษาออกเป็น 3 กลุ่ม ได้แก่

กลุ่มที่ 1 สถานศึกษาขนาดเล็ก/กลาง

กลุ่มที่ 2 สถานศึกษาขนาดใหญ่

กลุ่มที่ 3 สถานศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ

ขั้นที่ 2 แบ่งกลุ่มตัวอย่าง จากกลุ่มที่ 1 ถึง 3 ใช้วิธีการเทียบสัดส่วน ดังนี้

กลุ่มที่ 1 สถานศึกษาขนาดเล็ก/กลาง มี 4 โรงเรียน

กลุ่มที่ 2 สถานศึกษาขนาดกลาง มี 2 โรงเรียน

กลุ่มที่ 3 สถานศึกษาขนาดใหญ่ มี 2 โรงเรียน

ขั้นที่ 3 แบ่งกลุ่มตัวอย่างของแต่ละโรงเรียนตามขั้นที่ 2 ให้ได้สัดส่วนตามตารางสำเร็จรูปของโคเฮน (Cohen, Manion, & Morrison, 2018) คือ 248 คน ดังตารางนี้

ตาราง 1

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างครูในสหวิทยาเขตนครสวรรค์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุพรรณบุรี

ที่	ขนาดของ สถานศึกษา	จำนวน ประชากร (คน)	จำนวน กลุ่มตัวอย่าง (คน)
1	ขนาดเล็ก/กลาง	116	39
2	ขนาดใหญ่	255	86
3	ขนาดใหญ่พิเศษ	367	123
	รวม	738	248

5.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) เกี่ยวกับภาวะผู้นำเหนือผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของครูในสหวิทยาเขตนครสวรรค์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุพรรณบุรี โดยแบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามแบบเลือกตอบ (Checklist) ข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ วุฒิ การศึกษา ประสบการณ์ทำงาน และขนาดของสถานศึกษา

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับภาวะผู้นำเหนือผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครูในสหวิทยาเขต นครสวรรค์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุพรรณบุรี โดยแบ่งออกเป็น 7 ด้าน เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ มีค่าดัชนีความสอดคล้อง IOC อยู่ระหว่าง 0.06 - 0.08 และมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.990

5.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยขอหนังสือแนะนำตัวจากบัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง เพื่อแสดงกับผู้อำนวยการ โรงเรียนสงวนหญิง โรงเรียนกรรณสูตศึกษาลัย โรงเรียนกาญจนาภิเษกวิทยาลัยสุพรรณบุรี โรงเรียนบางปลาม้า (สูงสูดมารผดุง วิทย) โรงเรียนดลิ่งชั้นวิทยา โรงเรียนหรรษาสุจิตต์วิทยา 2 โรงเรียนสวนแตงวิทยา และโรงเรียนบางแม่หม้ายรัฐราษฎร์ เพื่อขอ อนุญาตจัดเก็บข้อมูล โดยส่งแบบสอบถามไปยังกลุ่มตัวอย่างจำนวน 248 คน ขอความอนุเคราะห์และขอความร่วมมือในการเก็บ รวบรวมข้อมูลในการแจกแบบสอบถามและเก็บรวบรวมจากกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาระหว่างวันที่ 30 มกราคม-3 กุมภาพันธ์

2566 โดยส่งแบบสอบถามผ่านระบบ Google Form และรวบรวมแบบสอบถามที่ได้รับคืนทั้งหมด คิดเป็นร้อยละ 100 ผู้วิจัยตรวจสอบความสมบูรณ์ของการตอบแบบสอบถาม จากนั้นนำข้อมูลไปใช้ในการวิเคราะห์ต่อไป

5.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับภาวะผู้นำเหนือผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครูในสหวิทยาเขตนครสวรรค์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุพรรณบุรี ดำเนินการดังนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ วุฒิการศึกษา ประสบการณ์ทำงาน และขนาดของสถานศึกษา โดยการแจกแจงความถี่ (Frequency) หาค่าร้อยละ (Percentage) แล้วนำเสนอในรูปตารางประกอบคำอธิบาย

2. วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับภาวะผู้นำเหนือผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุพรรณบุรี โดยการหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน S.D. (Standard Deviation) เป็นรายชื่อรายด้าน และภาพรวม แล้วนำเสนอในรูปตารางประกอบการบรรยาย

3. วิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดเห็นของบุคลากรที่มีวุฒิการศึกษาต่างกัน ต่อภาวะผู้นำเหนือผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุพรรณบุรี โดยการทดสอบค่าที (t-test)

4. วิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดเห็นของบุคลากรที่มีประสบการณ์ทำงาน และปฏิบัติหน้าที่อยู่ในสถานศึกษาขนาดต่างกันต่อภาวะผู้นำเหนือผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุพรรณบุรี โดยใช้ค่าความแปรปรวนทางเดียว (One Way ANOVA) หากพบความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ โดยวิธีการของเชฟเฟ (Scheffe's method)

6. ผลการศึกษา

ผลการศึกษามีดังนี้

ตาราง 2

ค่าความถี่ และร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามวุฒิการศึกษา ประสบการณ์ทำงาน และขนาดสถานศึกษา

(n=248)

สถานภาพ	จำนวน(คน)	ร้อยละ
1. วุฒิการศึกษา		
ปริญญาตรี	137	55.2
สูงกว่าปริญญาตรี	111	44.8
รวม	248	100.0
2. ประสบการณ์ทำงาน		
น้อยกว่า 5 ปี	36	14.5
ตั้งแต่ 5 ปี - 10 ปี	157	63.3
มากกว่า 10 ปีขึ้นไป	55	22.3
รวม	248	100.0
3. ขนาดสถานศึกษา		
ขนาดเล็ก/กลาง	39	15.7
ขนาดใหญ่	86	34.7
ขนาดใหญ่พิเศษ	123	49.6
รวม	248	100.0

จากตาราง 2 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีวุฒิการศึกษามากที่สุด คือ วุฒิปริญญาตรี จำนวน 137 คน คิดเป็นร้อยละ 55.2 รองลงมาวุฒิปริญญาสูงกว่าปริญญาตรี จำนวน 111 คน คิดเป็นร้อยละ 44.8

ด้านประสบการณ์ทำงานมากที่สุด คือ ครูมีประสบการณ์ทำงานตั้งแต่ 5 ปี-10 ปี จำนวน 157 คน คิดเป็นร้อยละ 63.3 รองลงมาประสบการณ์ทำงานมากกว่า 10 ปีขึ้นไป จำนวน 55 คน คิดเป็นร้อยละ 22.3 และมีประสบการณ์ทำงานน้อยกว่า 5 ปี จำนวน 36 คน คิดเป็นร้อยละ 14.9 ตามลำดับ

ด้านขนาดของสถานศึกษามากที่สุด คือ ครูที่ปฏิบัติหน้าที่อยู่ในสถานศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ จำนวน 123 คน คิดเป็นร้อยละ 49.6 รองลงมา ปฏิบัติหน้าที่อยู่ในสถานศึกษาขนาดใหญ่ จำนวน 86 คน คิดเป็นร้อยละ 34.7 และปฏิบัติหน้าที่อยู่ในสถานศึกษาขนาดเล็ก/กลาง จำนวน 39 คน คิดเป็นร้อยละ 15.7 ตามลำดับ

ตาราง 3

ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ภาวะผู้นำเหนือผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครูในสหวิทยาเขตนครสวรรค์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุพรรณบุรี ในภาพรวมและรายด้าน

(n=248)

ภาวะผู้นำเหนือผู้นำของผู้บริหาร	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	อันดับ
1.ด้านการทำให้บุคลากรเป็นผู้นำตนเอง	4.50	.559	มาก	2
2.ด้านการแสดงเป็นแบบฉบับให้บุคลากรเป็นผู้นำตนเอง	4.50	.551	มาก	3
3.ด้านการกระตุ้นให้บุคลากรตั้งเป้าหมายด้วยตนเอง	4.48	.568	มาก	7
4.ด้านการสร้างรูปแบบความคิดเชิงบวก	4.48	.595	มาก	5
5.ด้านการอำนวยความสะดวกให้เกิดภาวะผู้นำตนเอง โดยการให้รางวัลและตำหนิอย่างสร้างสรรค์	4.48	.570	มาก	6
6.ด้านการสนับสนุนให้เกิดภาวะผู้นำตนเองโดยการสร้างทีมงาน	4.50	.545	มาก	4
7.ด้านการอำนวยความสะดวกให้เกิดวัฒนธรรมของผู้นำตนเอง	4.52	.557	มากที่สุด	1
รวม	4.49	.551	มาก	

จากตาราง 3 ภาวะผู้นำเหนือผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครูในสหวิทยาเขตนครสวรรค์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุพรรณบุรี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ยกเว้น ด้านการอำนวยความสะดวกให้เกิดวัฒนธรรมของผู้นำตนเอง อยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการอำนวยความสะดวกให้เกิดวัฒนธรรมของผู้นำตนเองรองลงมาคือ การทำให้บุคลากรเป็นผู้นำตนเอง ด้านการแสดงเป็นแบบฉบับให้บุคลากรเป็นผู้นำตนเอง ด้านการสนับสนุนให้เกิดภาวะผู้นำตนเองโดยการสร้างทีมงาน ด้านการสร้างรูปแบบความคิดเชิงบวกและด้านการอำนวยความสะดวกให้เกิดภาวะผู้นำตนเอง โดยการให้รางวัลและตำหนิอย่างสร้างสรรค์ ตามลำดับ ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ด้านการกระตุ้นให้บุคลากรตั้งเป้าหมายด้วยตนเอง

ตาราง 4

ผลการเปรียบเทียบ ภาวะผู้นำเหนือผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครูในสหวิทยาเขตนครสวรรค์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุพรรณบุรี จำแนกตามวุฒิการศึกษา โดยภาพรวมและรายด้าน

ผู้นำเหนือผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา	ปริญญาตรี		สูงกว่าปริญญาตรี		t	Sig.
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
1.ด้านการทำให้บุคลากรเป็นผู้นำตนเอง	4.42	.581	4.61	.515	-2.703	.007*
2.ด้านการแสดงเป็นแบบฉบับให้บุคลากรเป็นผู้นำตนเอง	4.43	.549	4.58	.543	-2.209	.028*
3.ด้านการกระตุ้นให้บุคลากรตั้งเป้าหมายด้วยตนเอง	4.39	.568	4.60	.547	-2.950	.003*
4.ด้านการสร้างรูปแบบความคิดเชิงบวก	4.41	.616	4.57	.557	-2.116	.035*
5.ด้านการอำนวยความสะดวกให้เกิดภาวะผู้นำตนเอง โดยการให้รางวัลและตำหนิอย่างสร้างสรรค์	4.39	.592	4.60	.522	-2.896	.004*
6.ด้านการสนับสนุนให้เกิดภาวะผู้นำตนเองโดยการสร้างทีมงาน	4.40	.561	4.63	.499	-3.375	.001*
7.ด้านการอำนวยความสะดวกให้เกิดวัฒนธรรมของผู้นำตนเอง	4.43	.557	4.62	.542	-2.646	.009*
รวม	4.41	.532	4.60	.491	-2.928	.004*

จากตาราง 4 พบว่า ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูในสหวิทยาเขตนครสวรรค์ ที่มีต่อภาวะผู้นำเหนือผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุพรรณบุรี จำแนกตามวุฒิการศึกษาพบว่า โดยภาพรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 5

ผลการเปรียบเทียบความแตกต่าง ภาวะผู้นำเหนือผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครูในสหวิทยาเขตนครสวรรค์
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุพรรณบุรี จำแนกตามประสบการณ์ โดยภาพรวมและรายด้าน

(n=248)					
ผู้นำเหนือผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา	ประสบการณ์ทำงาน			F	Sig.
	น้อยกว่า 5 ปี	ตั้งแต่ 5 ปี - 10 ปี	มากกว่า 10 ปีขึ้นไป		
$\bar{x}$	$\bar{x}$	$\bar{x}$			
1.ด้านการทำให้บุคลากรเป็นผู้นำตนเอง	4.27	4.51	4.63	4.735*	0.10
2.ด้านการแสดงเป็นแบบฉบับให้บุคลากรเป็นผู้นำตนเอง	4.25	4.54	4.54	4.190*	0.16
3.ด้านการกระตุ้นให้บุคลากรตั้งเป้าหมายด้วยตนเอง	4.24	4.50	4.58	4.207*	0.16
4.ด้านการสร้างรูปแบบความคิดเชิงบวก	4.30	4.46	4.63	3.516*	0.31
5.ด้านการอำนวยความสะดวกให้เกิดภาวะผู้นำตนเอง โดยการให้รางวัลและตำหนิอย่างสร้างสรรค์	4.29	4.50	4.57	2.744	.066
6.ด้านการสนับสนุนให้เกิดภาวะผู้นำตนเองโดยการสร้างทีมงาน	4.29	4.49	4.67	5.653*	.004
7.ด้านการอำนวยความสะดวกให้เกิดวัฒนธรรมของผู้นำตนเอง	4.34	4.51	4.65	3.473*	.033
รวม	4.28	4.50	4.61	4.393*	.013

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 5 พบว่า ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูในสหวิทยาเขตนครสวรรค์ ที่มีต่อภาวะผู้นำเหนือผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุพรรณบุรี จำแนกตามประสบการณ์ทำงาน พบว่า โดยภาพรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงนำค่าคะแนนเฉลี่ยเป็นรายคู่ ด้านการทำให้บุคลากรเป็นผู้นำตนเอง ด้านการแสดงเป็นแบบฉบับให้บุคลากรเป็นผู้นำตนเอง ด้านการกระตุ้นให้บุคลากรตั้งเป้าหมายด้วยตนเอง ด้านการสร้างรูปแบบความคิดเชิงบวก ด้านการสนับสนุนให้เกิดภาวะผู้นำตนเองโดยการสร้างทีมงาน และด้านการอำนวยความสะดวกให้เกิดวัฒนธรรมของผู้นำตนเอง ไปทำการทดสอบโดยวิธีการของเชฟเฟ (Scheffe's Method) ยกเว้นในด้านการอำนวยความสะดวกให้เกิดภาวะผู้นำตนเองโดยการให้รางวัลและตำหนิอย่างสร้างสรรค์ไม่แตกต่างกัน

ตาราง 6

ผลการเปรียบเทียบความแตกต่าง ภาวะผู้นำเหนือผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครูในสหวิทยาเขตนครสวรรค์
 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุพรรณบุรี จำแนกตามขนาดสถานศึกษา โดยภาพรวมและรายด้าน

(n=248)

ผู้นำเหนือผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา	ขนาดสถานศึกษา		ใหญ่พิเศษ $\bar{x}$	F	Sig.
	เล็ก/กลาง $\bar{x}$	ใหญ่ $\bar{x}$			
1.ด้านการทำให้บุคลากรเป็นผู้นำตนเอง	4.38	4.59	4.48	2.067	.129
2.ด้านการแสดงเป็นแบบฉบับให้บุคลากรเป็นผู้นำตนเอง	4.38	4.57	4.48	1.806	.166
3.ด้านการกระตุ้นให้บุคลากรตั้งเป้าหมายด้วยตนเอง	4.28	4.60	4.46	4.741*	.010
4.ด้านการสร้างรูปแบบความคิดเชิงบวก	4.27	4.59	4.47	4.137*	.017
5.ด้านการอำนวยความสะดวกให้เกิดภาวะผู้นำตนเอง โดยการให้รางวัลและตำหนิอย่างสร้างสรรค์	4.29	4.62	4.45	5.000*	.007
6.ด้านการสนับสนุนให้เกิดภาวะผู้นำตนเอง โดยการสร้างทีมงาน	4.28	4.63	4.48	5.944*	.003
7.ด้านการอำนวยความสะดวกให้เกิดวัฒนธรรมของผู้นำตนเอง	4.34	4.65	4.48	4.837*	.009
รวม	4.32	4.61	4.47	4.637*	.011

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 6 พบว่า ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูในสหวิทยาเขตนครสวรรค์ ที่มีต่อภาวะผู้นำเหนือผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุพรรณบุรี จำแนกตามขนาดสถานศึกษา พบว่า โดยภาพรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงนำค่าคะแนนเฉลี่ยเป็นรายคู่ ด้านการกระตุ้นให้บุคลากรตั้งเป้าหมายด้วยตนเอง ด้านการสร้างรูปแบบความคิดเชิงบวก ด้านการอำนวยความสะดวกให้เกิดภาวะผู้นำตนเองโดยการให้รางวัลและตำหนิอย่างสร้างสรรค์ ด้านการสนับสนุนให้เกิดภาวะผู้นำตนเองโดยการสร้างทีมงาน และด้านการอำนวยความสะดวกให้เกิดวัฒนธรรมของผู้นำตนเอง ไปทำการทดสอบโดยวิธีการของเชฟเฟ (Scheffe's Method) ยกเว้นในด้านการทำให้บุคลากรเป็นผู้นำตนเอง และด้านการแสดงเป็นแบบฉบับให้บุคลากรเป็นผู้นำตนเอง ไม่แตกต่างกัน เมื่อเปรียบเทียบค่าคะแนนเฉลี่ยเป็นรายคู่ ไม่พบความแตกต่าง

7. อภิปรายผล

จากผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำเหนือผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครูในสหวิทยาเขตนครสวรรค์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุพรรณบุรี เป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ ทั้งนี้ผู้วิจัยอภิปรายผลการวิจัยได้ดังนี้

1. ผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 เพื่อศึกษาภาวะผู้นำเหนือผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครูในสหวิทยาเขตนครสวรรค์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุพรรณบุรี พบว่า โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการอำนวยความสะดวกให้เกิดวัฒนธรรมของผู้นำตนเอง

รองลงมา คือ ด้านการทำให้บุคลากรเป็นผู้นำตนเอง ด้านการแสดงเป็นแบบฉบับให้บุคลากรเป็นผู้นำตนเอง ด้านการสนับสนุนให้เกิดภาวะผู้นำตนเองโดยการสร้างทีมงาน ด้านการสร้างรูปแบบความคิดเชิงบวก ด้านการอำนวยความสะดวกให้เกิดภาวะผู้นำตนเองโดยการให้รางวัลและตำหนิอย่างสร้างสรรค์ และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือด้านการกระตุ้นให้บุคลากรตั้งเป้าหมายด้วยตนเอง

ตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 ทั้งนี้ เนื่องมาจากผู้บริหารสถานศึกษาตระหนักและให้ความสำคัญ ส่งเสริม สนับสนุน รวมทั้งกระตุ้นให้ครูมีการปรับปรุงพฤติกรรมการทำงาน โดยกระตุ้นให้เป็นแบบอย่าง มีการอำนวยความสะดวกให้แก่ครู จึงทำภาวะผู้นำเหนือผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครูในสหวิทยาเขตนครสวรรค์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุพรรณบุรี โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับผลการวิจัยของ เรณูภา สุวรรณรัตน์ (2564) ที่ศึกษาเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเหนือผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษากับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของข้าราชการครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเหนือผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษากับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของข้าราชการครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 2 โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ปรียานุช ศรีสุขคำ (2563) ที่ศึกษาเรื่อง อิทธิพลของภาวะผู้นำเหนือผู้นำของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า อิทธิพลของภาวะผู้นำเหนือผู้นำของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ซึ่งผู้วิจัยสามารถนำผลการวิจัยมาอภิปรายเป็นรายด้านได้ดังนี้

1.1 ด้านการทำให้บุคลากรเป็นผู้นำตนเอง พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก แสดงว่า ผู้บริหารสถานศึกษามีพฤติกรรมในการทำให้ครูเป็นผู้นำตนเอง โดยส่งเสริมให้มีพฤติกรรมแสดงออกที่เหมาะสม มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีการวางแผนในการปฏิบัติงาน ปฏิบัติหน้าที่บรรลุตามเป้าหมายและวัตถุประสงค์ที่วางไว้ จึงทำให้ครูมีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำเหนือผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านการทำให้บุคลากรเป็นผู้นำตนเองอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับผลวิจัยของ สิริวรรณ กองธรรม (2564) ที่ศึกษาเรื่อง ภาวะผู้นำเหนือผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มสหวิทยาเขตเบญจสิริ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำเหนือผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มสหวิทยาเขตเบญจสิริ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 ด้านการทำให้บุคลากรเป็นผู้นำตนเองอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับผลวิจัยของ ธิติรัตน์ เอี่ยมเชียม (2563) ที่ศึกษาเรื่อง ความคิดเห็นของครูที่มีต่อภาวะผู้นำเหนือผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า ความคิดเห็นของครูที่มีต่อภาวะผู้นำเหนือผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 2 ด้านการทำให้บุคลากรเป็นผู้นำตนเอง อยู่ในระดับมาก

1.2 ด้านการแสดงเป็นแบบฉบับให้บุคลากรเป็นผู้นำตนเอง พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก แสดงว่า ผู้บริหารสถานศึกษามีพฤติกรรมในการแสดงเป็นแบบฉบับให้ครูในการเป็นผู้นำตนเอง หรือผู้บริหารสถานศึกษาเป็นต้นแบบที่ดีให้แก่ครู ด้วยการส่งเสริมให้เกิดการแสดงออกในการปฏิบัติที่ตรงตามทั้งกายและใจ คำนึงถึงส่วนรวมเป็นหลัก มีความเสียสละ และความคิดสร้างสรรค์ในการปฏิบัติงาน จึงทำให้ครูมีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำเหนือผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านการแสดงเป็นแบบฉบับให้บุคลากรเป็นผู้นำตนเองอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับผลวิจัยของ สายใจ ชูฤทธิ์ (2561) ที่ศึกษาเรื่อง ภาวะผู้นำเหนือผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาตามการรับรู้ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำเหนือผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาตามการรับรู้ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า ด้านการแสดงเป็นแบบฉบับให้บุคลากรเป็นผู้นำตนเอง อยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับผลวิจัยของ เทพรัตน์ ศรีคราม (2562) ที่ศึกษาเรื่อง ภาวะผู้นำเหนือผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 ผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำเหนือผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 ด้านการทำให้บุคลากรเป็นผู้นำตนเอง อยู่ในระดับมาก

1.3 ด้านการกระตุ้นให้บุคลากรตั้งเป้าหมายด้วยตนเอง พบว่า ภาวะผู้นำเหนือผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครูในสหวิทยาเขตนครสวรรค์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุพรรณบุรี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

แสดงว่า ผู้บริหารสถานศึกษามีพฤติกรรมในการกระตุ้นให้ครูตั้งเป้าหมายด้วยตนเอง โดยแสดงออกด้วยการกระตุ้น สนับสนุน ส่งเสริม และช่วยเหลือให้ครูเกิดความตระหนักต่อเป้าหมายของสถานศึกษา ปรับปรุงผลการดำเนินงานของครูผ่านการพัฒนาศักยภาพในการเป็นผู้นำตนเอง ซึ่งการตั้งเป้าหมายเป็นพฤติกรรมการเรียนรู้ที่สามารถพัฒนาได้ การตั้งเป้าหมายที่ท้าทายเฉพาะเจาะจงสำหรับตัวเองจะเป็นการพัฒนาศักยภาพในการเป็นผู้นำตนเอง จึงทำให้ครูมีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำเหนือผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านการกระตุ้นให้บุคลากรตั้งเป้าหมายด้วยตนเอง อยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับผลวิจัยของ อนุวัตร ศรีพระนาม (2560) ที่ศึกษาเรื่อง ภาวะผู้นำเหนือผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 ผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำเหนือผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 ด้านการกระตุ้นให้บุคลากรตั้งเป้าหมายด้วยตนเอง อยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับผลวิจัยของ นลวัช ยุทธวงศ์ (2565) ที่ศึกษาเรื่อง ภาวะผู้นำเหนือผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดกำแพงเพชร ผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำเหนือผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดกำแพงเพชร ด้านการกระตุ้นให้บุคลากรตั้งเป้าหมายด้วยตนเอง อยู่ในระดับมาก

1.4 ด้านการสร้างรูปแบบความคิดเชิงบวก พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก แสดงว่า ผู้บริหารสถานศึกษามีพฤติกรรมในการสร้างรูปแบบความคิดเชิงบวกที่แสดงออกถึงความคิดเชิงบวกในการเป็นต้นแบบให้แก่ครูในรูปแบบการชื่นชม การกระตุ้นความภาคภูมิใจ และการสร้างความเชื่อมั่นในตนเองให้แก่ครู โดยมีหลักการและทฤษฎีในการปฏิบัติงานเพื่อนำไปสู่ความสำเร็จตามเป้าหมายของสถานศึกษา จึงทำให้ครูมีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำเหนือผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านการสร้างรูปแบบความคิดเชิงบวก อยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับผลวิจัยของ รุ่งรัตน์ สุนทรประยูร (2560) ที่ศึกษาเรื่อง บทบาทภาวะผู้นำเหนือผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด ผลการวิจัยพบว่า บทบาทภาวะผู้นำเหนือผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด ด้านการสร้างรูปแบบความคิดเชิงบวก อยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับผลวิจัยของ ปรียานุช ศรีสุขคำ (2563) ที่ศึกษาเรื่อง อิทธิพลของภาวะผู้นำเหนือผู้นำของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า อิทธิพลของภาวะผู้นำเหนือผู้นำของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 ด้านการสร้างรูปแบบความคิดเชิงบวก อยู่ในระดับมาก

1.5 ด้านการอำนวยความสะดวกให้เกิดภาวะผู้นำตนเอง โดยการให้รางวัลและคำมั่นอย่างสร้างสรรค์ พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก แสดงว่า หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษามีพฤติกรรมในการอำนวยความสะดวกให้แก่ครูให้เกิดภาวะผู้นำตนเองโดยการให้รางวัลและคำมั่นอย่างสร้างสรรค์ สนับสนุน ส่งเสริมการพัฒนาครูให้เกิดการเปลี่ยนแปลงไปสู่ความเชื่อมั่นในตนเอง การคำมั่นและติชมเป็นองค์ประกอบที่จำเป็นในบางครั้ง ซึ่งการใช้คำคำมั่นนั้นอาจทำให้ครูที่อยู่ในการเปลี่ยนแปลงไปสู่การเป็นผู้นำตนเองท้อแท้มาก ผู้บริหารสถานศึกษาควรมุ่งเน้นไปที่การปรับตนเองต่อความผิดพลาดให้เป็นโอกาสในการเรียนรู้ การให้การยอมรับในเชิงบวกต่อบุคคล จึงทำให้ครูมีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำเหนือผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านการอำนวยความสะดวกให้เกิดภาวะผู้นำตนเอง โดยการให้รางวัลและคำมั่นอย่างสร้างสรรค์ อยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับผลวิจัยของ พิชัย ลิ้มเฉลิม (2560) ที่ศึกษาเรื่อง ภาวะผู้นำเหนือผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของครู สถานศึกษาสหวิทยาเขตราชชนนครินทร์ ผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำเหนือผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของครู สถานศึกษาสหวิทยาเขตราชชนนครินทร์ ด้านการทำให้บุคลากรเป็นผู้นำตนเอง อยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับผลวิจัยของ ปณิณ จันภักดี (2565) ที่ศึกษาเรื่อง ภาวะผู้นำเหนือผู้นำของผู้บริหารกับประสิทธิผลของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำเหนือผู้นำของผู้บริหารกับประสิทธิผลของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 2 ด้านการทำให้บุคลากรเป็นผู้นำตนเอง อยู่ในระดับมาก

1.6 ด้านการสนับสนุนให้เกิดภาวะผู้นำตนเองโดยการสร้างทีมงาน พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก แสดงว่า ผู้บริหารสถานศึกษามีพฤติกรรมในการสนับสนุนและส่งเสริมให้ครูให้เกิดภาวะผู้นำตนเองโดยการสร้างทีมงาน รวมทั้งกระตุ้นให้ครูมีการพัฒนาและสร้างทีมงานที่สามารถปฏิบัติงานได้อย่างดี มีการร่วมมือประสานงานร่วมกันระหว่างผู้ร่วมงาน ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้ทีมงานมีประสิทธิภาพ สามารถ ผลักดันการทำงานไปในทิศทางเดียวกัน ครูทุกคนจะต้องมีส่วนร่วมความรู้สึกในการเป็นเจ้าของร่วมกัน ซึ่งเป็นหัวใจสำคัญของการพัฒนาสถานศึกษา จึงทำให้ครูมีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำเหนือผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา

ด้านการสนับสนุนให้เกิดภาวะผู้นำตนเองโดยการสร้างทีมงานอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับผลวิจัยของ จิรวิทย์ ไพสิฐสกุลเกตุ (2560) ที่ศึกษาเรื่อง ภาวะผู้นำเหนือผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 4 ผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำเหนือผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 4 ด้านการทำให้บุคลากรเป็นผู้นำตนเอง อยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับผลวิจัยของ ศศิลักษณ์ บุสยะพินิจ (2560) ที่ศึกษาเรื่อง การศึกษาภาวะผู้นำเหนือผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด ผลการวิจัย พบว่า การศึกษาภาวะผู้นำเหนือผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด ด้านการทำให้บุคลากรเป็นผู้นำตนเอง อยู่ในระดับมาก

1.7 ด้านการอำนวยความสะดวกให้เกิดวัฒนธรรมของผู้นำตนเอง พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด แสดงว่าผู้บริหารสถานศึกษามีพฤติกรรมในการอำนวยความสะดวกแก่ครูให้เกิดวัฒนธรรมของผู้นำตนเอง โดยการสร้างแรงจูงใจ การให้กำลังใจ และการจัดสภาพแวดล้อมที่ช่วยอำนวยความสะดวกในการปฏิบัติงาน ส่งเสริม สนับสนุน และเสริมสร้างความเป็นผู้นำตนเองให้แก่ครู กระตุ้นให้ครูสร้างความสัมพันธ์อันดีต่อกัน ปฏิบัติตามกฎระเบียบวินัย ประเพณี ความเชื่อ ค่านิยมที่ดีงามเพื่อสร้างศักยภาพ และวัฒนธรรมที่ดีในการเป็นผู้นำของครู จึงทำให้ครูมีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำเหนือผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านการอำนวยความสะดวกให้เกิดวัฒนธรรมของผู้นำตนเอง อยู่ในระดับมากที่สุด สอดคล้องกับผลวิจัยของ ภคพร งามประเสริฐสิทธิ์ (2565) ที่ศึกษาเรื่อง ความต้องการจำเป็นเพื่อส่งเสริมภาวะผู้นำเหนือผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 2 ผลการวิจัย พบว่า ความต้องการจำเป็นเพื่อส่งเสริมภาวะผู้นำเหนือผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 2 ด้านการอำนวยความสะดวกให้เกิดวัฒนธรรมของผู้นำตนเอง อยู่ในระดับมากที่สุด และสอดคล้องกับผลวิจัยของ บุรสร ทับชุม (2562) ที่ศึกษาเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเหนือผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1 ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเหนือผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 2 ด้านการอำนวยความสะดวกให้เกิดวัฒนธรรมของผู้นำตนเอง อยู่ในระดับมากที่สุด

2. ผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 2 เพื่อเปรียบเทียบภาวะผู้นำเหนือผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครูในสหวิทยาเขตเนตรศวร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุพรรณบุรี โดยจำแนกตาม วุฒิการศึกษา ประสบการณ์ทำงาน และขนาดสถานศึกษา สามารถอภิปรายผลได้ ดังนี้

2.1 ครูที่มีวุฒิการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำเหนือผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุพรรณบุรี โดยภาพรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากครูที่มีวุฒิการศึกษาระดับสูงกว่าปริญญาตรี ซึ่งปฏิบัติหน้าที่ในสถานศึกษาในสหวิทยาเขตเนตรศวร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุพรรณบุรีนั้น มีพฤติกรรม วิสัยทัศน์และการรับรู้ต่อภาวะผู้นำเหนือผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาได้อย่างชัดเจนมากกว่าครูที่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรี ส่งผลให้ครูที่มีวุฒิการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำเหนือผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุพรรณบุรี แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับผลวิจัยของ กิจจา กลสิกรรม (2561) ที่ศึกษาเรื่อง ภาวะผู้นำเหนือผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดชลบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 ผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำเหนือผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดชลบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 จำแนกตามวุฒิการศึกษา โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และสอดคล้องกับผลวิจัยของ พวงเพ็ญ เขียวเสน (2562) ที่ศึกษาเรื่อง ภาวะผู้นำเหนือผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำเหนือผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 1 จำแนกตามวุฒิการศึกษา โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.2 ครูที่มีประสบการณ์ทำงานต่างกัน มีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำเหนือผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุพรรณบุรี โดยภาพรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้อาจ

เนื่องจากจากครูที่มีประสบการณ์ทำงานมากกว่า 10 ปีขึ้นไปสามารถรับรู้ และเข้าใจถึงพฤติกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาเกี่ยวกับภาวะผู้นำเหนือผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษามากกว่าครูที่มีประสบการณ์ทำงานน้อยกว่า 10 ปี ส่งผลให้ครูที่มีประสบการณ์ทำงานต่างกัน มีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำเหนือผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุพรรณบุรี แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ณัฐวุฒิ บุญลือ (2560) ที่ศึกษาเรื่อง ภาวะผู้นำเหนือผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา อำเภอบางละมุง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระบบศึกษาลบุรี เขต 3 ผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำเหนือผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา อำเภอบางละมุง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระบบศึกษาลบุรี เขต 3 จำแนกตามประสบการณ์ทำงานโดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ปัญจพร ศรีใส (2560) ที่ศึกษาเรื่อง ภาวะผู้นำเหนือผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 17 ผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำเหนือผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 17 จำแนกตามประสบการณ์ทำงานโดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.3 ครูที่ปฏิบัติหน้าที่ในขนาดสถานศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำเหนือผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุพรรณบุรี โดยภาพรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้เนื่องจากจากประสบการณ์ทางด้านการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาขนาดใหญ่มีมากกว่าผู้บริหารสถานศึกษาขนาดเล็กและกลาง เพราะโดยส่วนใหญ่ผู้บริหารจะเริ่มการปฏิบัติงานจากโรงเรียนที่มีขนาดเล็กและกลาง ส่งผลให้มีผู้บริหารสถานศึกษาที่ขาดความพร้อม ความชำนาญ ความเชี่ยวชาญในการบริหารงาน รวมไปถึงปัจจัยด้านอื่น ๆ ที่สถานศึกษาขนาดเล็กและกลางขาดแคลนก็ส่งผลกระทบต่อการบริหารงาน ไม่ว่าจะเป็นด้านทรัพยากรทางการเงิน ทรัพยากรทางด้านบุคคล และอาคารสถานที่ เป็นต้น ส่งผลให้ครูที่ปฏิบัติหน้าที่ในขนาดสถานศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำเหนือผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุพรรณบุรี แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับผลการวิจัยของ กฤติยา มามีชัย (2562) ที่ศึกษาเรื่อง ภาวะผู้นำเหนือผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระบบศึกษาจันทบุรี ผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำเหนือผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระบบศึกษาจันทบุรี จำแนกตามขนาดสถานศึกษา โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ธีรรัตน์ เอี่ยมเยี่ยม (2563) ที่ศึกษาเรื่อง ความคิดเห็นของครูที่มีต่อภาวะผู้นำเหนือผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระบบศึกษาระยองเขต 2 ผลการวิจัยพบว่า ความคิดเห็นของครูที่มีต่อภาวะผู้นำเหนือผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระบบศึกษาระยองเขต 2 จำแนกตามขนาดสถานศึกษา โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

8. ข้อเสนอแนะ

8.1 ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

8.1.1 ผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริม สนับสนุน และกระตุ้นให้ครูพัฒนาตนเองและการทำงานร่วมกัน มีการนิเทศและติดตามความก้าวหน้าการปฏิบัติงานเป็นระยะ เพื่อแนะนำ ช่วยเหลือ หรือแก้ปัญหาในการทำงานอย่างเป็นระบบ

8.1.2 ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีหลักการดูแลครูอย่างทั่วถึงและเที่ยงธรรม มีการประเมินผลที่ชัดเจนและตรวจสอบได้ เพื่อสร้างขวัญและกำลังใจให้แก่ครู และเปิดโอกาสให้ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องได้แสดงความคิดเห็น เพื่อปรับปรุงแก้ไข

8.1.3 ผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริม และช่วยเหลือครูให้เกิดความตระหนักต่อเป้าหมายของสถานศึกษา ปรับปรุงผลการดำเนินงานของครูผ่านการพัฒนาศักยภาพในการเป็นผู้นำตนเอง โดยการตั้งเป้าหมายเป็นพฤติกรรมการเรียนรู้ที่สามารถพัฒนาได้ การตั้งเป้าหมายที่ทำหายเฉพาะเจาะจงสำหรับตัวเอง จะเป็นการพัฒนาศักยภาพในการเป็นผู้นำตนเองแก่ครู

8.2 ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

8.2.1 ควรมีการศึกษาปัจจัยด้านอื่น ๆ ที่ส่งผลต่อภาวะผู้นำเหนือผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา ในด้านการบริหารงานวิชาการ งานบริหารงบประมาณ งานบริหารงานบุคคล และงานบริหารงานทั่วไป เพื่อพัฒนาและส่งเสริมภาวะผู้นำเหนือผู้นำในสถานศึกษาให้เกิดประสิทธิภาพ

8.2.2 ควรศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเหนือผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของสถานศึกษา เพื่อนำไปเป็นแนวทางในการพัฒนาประสิทธิภาพผู้บริหารสถานศึกษา

เอกสารอ้างอิง

- กฤติยา มามีชัย. (2562). การศึกษาภาวะผู้นำเหนือผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี [วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต]. มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.
<https://etheses.rbru.ac.th/showthesis.php?theid=279&group=20>
- กิจจา กลีกรรม. (2561). ภาวะผู้นำเหนือผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดชลบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 18 [งานนิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต]. มหาวิทยาลัยบูรพา.
<https://buuir.buu.ac.th/bitstream/1234567890/7407/1/Fulltext.pdf>
- จิรัฐ โพธิ์สุสกุลเกตุ. (2560). ภาวะผู้นำเหนือผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 4. วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด, 11(2), 43-52.
<https://so03.tci-thaijo.org/index.php/reru/article/view/176334/134731>
- ชุตีมาพร เชาวนใจ. (2562). บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการบริหารแหล่งเรียนรู้ภายในสถานศึกษา สังกัดองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดปทุมธานี [วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต]. มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์.
http://grad.vru.ac.th/Database_thesis/thesis/file_pdf/full_7B54650104.pdf
- ณัฐวุฒิ บุญลือ. (2560). ภาวะผู้นำเหนือผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา อำเภอบางละมุง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี เขต 3. งานนิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยบูรพา.
https://digital_collect.lib.buu.ac.th/dcms/files/58920368.pdf
- เทพรัตน์ ศรีคราม. (2562). ภาวะผู้นำเหนือผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32. [วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต]. มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์. <http://dspace.bru.ac.th/xmlui/bitstream/handle/123456789/8010/Tapprat%20Srikram.pdf?sequence=1&isAllowed=y>
- ธิดารัตน์ เอี่ยมเชียม. (2563). ภาวะผู้นำเหนือผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 2 [วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต]. มหาวิทยาลัยรามคำแหง. <https://so04.tci-thaijo.org/index.php/nakboot/article/download/246769/175046/958156>
- นลรัช ยุทธวงศ์. (2565). ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มโรงเรียนจตุรมิตร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตากเขต 1. วารสารวิชาการธรรมธร, 22(4), 149. <https://so06.tci-thaijo.org/index.php/dhammathas/article/view/252473/175111>
- บุรสร ทับชุม. (2562). ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเหนือผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1. ในบัณฑิตวิทยาลัย ขอนแก่น (บ.ก.), การประชุมวิชาการเสนอผลงานวิจัยระดับบัณฑิตศึกษาแห่งชาติ ครั้งที่ 20, มหาวิทยาลัยขอนแก่น (1696).
<https://app.gs.kku.ac.th/gs/th/publicationfile/item/20th-ngrc-2019/HMO29/HMO29.pdf>
- ปณิณ จันภักดี. (2565). ภาวะผู้นำเหนือผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 [วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต]. มหาวิทยาลัยศิลปากร. <http://ithesis-ir.su.ac.th/dspace/bitstream/123456789/4137/1/630620045.pdf>

- ปัญญา ศรีใส. (2560) ภาวะผู้นำเหนือผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 17 [งานนิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต]. มหาวิทยาลัยบูรพา.
<https://buuir.buu.ac.th/bitstream/1234567890/7239/1/Fulltext.pdf>
- ปริญญ์ ศรีสุคำ. (2563). อิทธิพลของภาวะผู้นำเหนือผู้นำของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1. วารสารสหศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล, 21(2), 162.
<https://so02.tcithaijo.org/index.php/sahasart/article/view/249069>
- พิชัย ลิ้มเฉลิม. (2560). ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเหนือผู้นำกับพฤติกรรมการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครูโรงเรียน ในสถานศึกษาสหวิทยาเขตราชชนรินทร์ [วิทยานิพนธ์ครุศาสตรบัณฑิต]. มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี. <http://cms.dru.ac.th/jspui/handle/123456789/891>
- พวงเพ็ญ เขียวเสน.(2562). ภาวะผู้นำเหนือผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 1. วารสารนาคบุตรปริทรรศน์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช, 11(2), 72.
<http://dspace.nstru.ac.th:8080/dspace/bitstream/123456789/2385/1/194955-%23%23default.genres.article%23%23-596581-2-10-20190625.pdf>
- ภคพร งามประเสริฐสิทธิ์. (2565). ความต้องการจำเป็นเพื่อส่งเสริมภาวะผู้นำเหนือผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 2. Lawarath Social E-Journal, 4(3), 45. <https://so04.tci-thaijo.org/index.php/lawarathjo/article/view/257879/177647>
- รุ่งรัตน์ สุนทรประยูร. (2560). การศึกษาบทบาทภาวะผู้นำเหนือผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด [วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต]. มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.
<https://etheses.rbru.ac.th/showthesis.php?theid=291&group=20>
- เรณูกา สุวรรณรัตน์ .(2564). ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเหนือผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษากับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของข้าราชการครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สมุทรปราการ เขต 2 [วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต]. มหาวิทยาลัยรังสิต. <https://rsuirlibrary.rsu.ac.th/bitstream/123456789/1373/1/RENUKA%20SUWANNARAT.pdf>
- ศรสวรรค์ บุญณกรณ์ชัย. (2561). ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนทวีธาภิเศก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 [ปริญาญศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต]. มหาวิทยาลัยเกริก.
https://mis.krirk.ac.th/librarytext/ED/2561/F_Somsawan_Bunnakornchai.pdf
- สายใจ ชูฤทธิ์. (2561). การศึกษาภาวะผู้นำเหนือผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาตามการรับรู้ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่ [วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต]. มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี.
<http://www.ir.sru.ac.th/handle/123456789/625>
- สุธิกานต์ บริเอก. (2564). ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานของครูผู้สอน ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 22 [วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต]. มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
https://gsmis.snru.ac.th/e-thesis/file_att1/2021112962421229109_fulltext.pdf
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุพรรณบุรี. (2565, 20 ธันวาคม). ระบบสารสนเทศข้อมูลครูและบุคลากรทางการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุพรรณบุรี. <https://mathayomspb.go.th/authority/>
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2545, 31 ธันวาคม). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติมฉบับที่ 2 พ.ศ. 2545. กรุงเทพมหานคร. https://www.bic.moe.go.th/images/stories/5Porobor_2542pdf.pdf
- สิริวรรณ กองธรรม. (2564). ภาวะผู้นำเหนือผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มสหวิทยาเขตเบญจสิริ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2. วารสารร้อยแก่นสาร, 6(1), 41. <https://so02.tcithaijo.org/index.php/JRKSA/article/download/246343/167166/871845>

- ศศิลักษณ์ บุสยะพินิจ. (2560). การศึกษาภาวะผู้นำเหนือผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาตราด [วิทยานิพนธ์ปริญญาโท]. มหาวิทยาลัยบูรพา.
https://digital_collect.lib.buu.ac.th/dcms/files/58950080.pdf
- อนุวัตร ศรีพระนาม. (2560). ภาวะผู้นำเหนือผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต
25. วารสารศึกษาศาสตร์ ฉบับวิจัยบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 11(2). 256-257. [https://so02.tci-
thaijo.org/index.php/EDGKKUJ/article/view/113616](https://so02.tci-thaijo.org/index.php/EDGKKUJ/article/view/113616)
- Cohen, L., Manion, L., & Morrison, K. (2011). Research methods in education (7th Ed.). New York: Routledge.
- Manz, C. and Sims, H. (1991). SuperLeadership: Beyond the myth of heroic leadership. Organizational Dynamics